

Силабус навчальної дисципліни Дитяча література. Теорія та методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2023-24 н.р. Третій курс VI. семестр

Силабус

Назва навчальної дисципліни	«Дитяча література. Теорія та методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО»
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Нормативна Кількість кредитів: 3 Загальна кількість годин: 90 Лекційні заняття: 20 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота: 44
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Врга Моніка Степанівна varga.monika@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Дитяча література. Теорія та методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО» є обов'язковий освітній компонент ОПІ підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі обов'язкові навчальні компоненти: «Вступ до фаху», «Історія педагогіки. Основи педагогічної майстерності», «Загальна психологія»,
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	«Дитяча література. Теорія та методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО» є фундаментальною дисципліною обов'язкового циклу нормативного блоку, освітньо-професійної програми Дошкільна освіта, яка забезпечує формування необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх педагогічних працівників. Мета вивчення дисципліни

Озброїти студентів науковими знаннями дисципліни, ознайомити з ідейно-естетичним багатством художніх творів для дітей дошкільного віку. Сприяння розвитку фахової компетентності майбутнього вихователя, зорієнтованого на літературний розвиток дітей; формування культури читання, розповідання у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сприяти засвоєнню основних етапів розвитку дитячої літератури та найважливіших фактів літературного процесу, змісту, структури, художніх особливостей творів для дітей дошкільного віку;
- розвивати у студентів уміння сприймати літературний твір для дітей як явище мистецтва слова;
- розвивати естетичний смак, інтерес до художнього слова як духовної спадщини народу; розвивати образне мислення, комунікативні та творчі здібності студентів;

Компетентності: згідно програми дисциплін

Інтегральна компетентність Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення мети.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично

мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК12 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу..

Програмні результати навчання:

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та

	передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі: Змістовний модуль 1. Дитяча література як складова художньої літератури Тема 1 Своєрідність дитячої літератури. Специфічні особливості літератури для дітей дошкільного віку Тема 2 . Книги для дітей, їхня роль у вихованні дошкільників Тема 3 Народно-поетична творчість для дітей. Тема 4 Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному закладі Змістовний модуль 2. Література для дітей дошкільного віку XIX - XXI ст. Тема 5 Огляд української літератури для дітей дошкільного віку XIX –XX ст. Тема 6 Огляд зарубіжної літератури для дітей дошкільного віку XIX –XX ст. Тема 7 Огляд угорської літератури для дітей дошкільного віку XIX –XX ст. Тема 8 Сучасна література для дітей дошкільного віку Тема 9 Дитяча літературна творчість на Закарпатті Змістовний модуль 3. Методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО Тема 10 Завдання і зміст ознайомлення дітей з літературними творами Тема 11 Методи та технології ознайомлення з літературними творами дітей раннього та молодшого дошкільного віку Тема 12 Технології ознайомлення з літературними творами дітей середнього дошкільного віку Тема 13 Форми організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей середнього та старшого дошкільного віку
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Контроль навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки та охоплює поточний контроль: усне та письмове опитування, виступи, експрес-контроль; тематичний (модульний) контроль у формі контрольної роботи, виконання тестових завдань та підсумковий контроль у формі екзамену. Іспит може проводитися в письмовій або в усній формі. Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за : - відвідування занять та написання конспектів;

- усні відповіді на практичних заняттях;
- виконання практичних завдань;
- контрольні роботи;
- виконання самостійної роботи.

При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів.

№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього
1	Конспект, підготовка до іспиту	1	10	10
2	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10
3.	виконання практичних завдань	2	5	10
4.	контрольні роботи	3	5	15
5.	виконання самостійної роботи.	3	5	15
	всього			60
	Іспит	40	1	40
				100

При успішному складанні завдання іспиту, студент може отримати максимум 40 балів.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань.

100 - 90 балів А (відмінно) - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

89 – 82 балів В (дуже добре) – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

81-75 балів С (добре) – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

74 - 64 балів Д (задовільно) – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо

розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

63 - 60 балів E (достатньо) - студент відтворює частину навчального матеріалу, фрагментарно висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, правильно вирішив окремі тестові завдання.

59 - 35 балів FX (незадовільно) – студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

34 - 0 балів F (неприйнятно) – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Усі форми контролю включено до 100–бальної шкали оцінювання. Перевірка знань і присвоєння балів відбувається на семінарському (практичному) занятті та під час підсумкового контролю.

Підсумки складання екзамену (заліку)

A vizsga (beszámoló) eredményeinek összesítése

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90-100	A	відмінно	5	зараховано
82-89	B	добре	4	
75-81	C			
64-74	D	задовільно	3	
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)

Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.

	Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom . Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання індивідуальних завдань (реферат, презентація) і самостійної роботи.
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна: 1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської, 2017 – 256с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf 2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна, О.М. Половіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. - 440 с. 3. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Си,..соєва, К.Ю. Станкевич. – Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. – 130 с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2022/09/02/Prohrama.osv.ditey.rannoho.ta.doshkil.viku-OSV.I.PIKLUVANNYA.02.09.2022.pdf 4. Я у світі Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П.Аксьонова, АМ.Аніщук, Л.В. Артемова, та ін., наук кер. О.Л. Кононко – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна» 2019, - 488с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf 5. Богупш А., Гавритш Н., Котик Т Методика організації художньо-мовленевої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти К.: Видавничий Дім «Слово» 2006 - 304 с. https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Bohush-A.-ta-in.-Metodyka-orhanizatsii-khudozhno-movlennievoi-diialnosti-ditey-u-doshkilnykh-navch.zakladakh.pdf Н. І. Богданець- Білоскаленко (2011): Дитяча література (навч. посібник), Твори українських письменників II половини ХХ – початку ХХІ століть, Київ: Слово - б.Д. Варавкіної, А. І. Мовчун, М.Ф. Черній (1999): Рідне слово. Українська дитяча література, (навч. посібник): Хрестоматія. У двох книгах, Київ, Либідь 7. Л. П. Козачок (2006): Українська дитяча література, (навч. посібник): Хрестоматія, Київ, Вища школа

8. Bauer Gabriella (1997): Gyermekirodalom az óvónőképző szakközépiskola I-IV. osztálya számára, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

9. Bauer Gabriella (1997): Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény, Budapest Nemzeti Tankönyvkiadó

10- Boldizsár Ildikó (1999): Gyermekirodalom, Budapest, Helikon Kiadó

Додаткова

1. Козачок Л. П. Українська дитяча література, Навч. посібник: Хрестоматія. Київ : Вища Школа, 2006

2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи//Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашніковата інші. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. / Т.М. Бабко, О.В. Банах, А.В. Вознюк, Г.А. Коломоєць, Л.Г. Кудрик, О.М. Мельник. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 208 с. chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://lib.imzov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyku/dlya-pedpraysivnykiv/Method-Babko.pdf

4. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії : До проблеми конституювання об'єктів наукового дискурсу / О. Папуша // Слово і час. – 2004. – No 12. – С. 20 – 26.

5. Bálint Péter – Bódis Zoltán (szerk.) Változatok a gyermeklírára. Didakt, Debrecen, 2006.

6. Baranyai Norbert, Gesztelyi Hermina: Ölbeli játékoktól az iskolai játszámáig: gyermek- és ifjúági irodalom a közoktatás különbözö szintjein, Debrecen: Debreceni Egy. K., 2020

7. Bognár Tas: A magyar gyermekvers. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2001.

8. Fűzfa Balázs (szerk.) A megértés felé. Pont Kiadó, Bp., 2003.

9. Grétsy László–Kemény Gábor szerk.: Nyelvművelő kézisótár. Tinta, Budapest, 2005.

10. Hernádi Sándor: Beszédművelés. Móra Könyvkiadó 2019

11. Komáromi Gabriella (szerk.): Gyermekirodalom. Helikon kiadó, Bp., 1999.

12. Komáromy Sándor: Költök és művek a XX. század gyermeklírájából. Eötvös Kiadó, Bp., 1998.

13. Vitéz Ferenc: Beszédgyakorlatok. Debrecen, Néző Pont, 2008. 64

12. Интернет-ресурси

1. B. Kis Attila: Gyermekirodalom az óvodában. Elmélet és módszertan. Mentor(h)áló program 2.0.

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/GYERMEKIRODALOM_AZ_VODBAN/index.html

2. Mesemorzsa. Mesék, versek, mondókák ovisoknak

<http://mesemorzsa.blogspot.com/>

3. Végh Balázs Béla, Vég Adalbert: Magyar irodalom és gyermekirodalom. 2006. 141 p.

<https://vdocuments.mx/gyermekirodalom-gyujtemeny.html>

4. Benedek Elek. Grimm testvérek összegyűjtött meséi.

Budapest. LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) R. T. 2021.
152 p.

<https://mek.oszk.hu/10100/10149/pdf/10149.pdf>